

31
6-4-70

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
'Αριθ. Έρωτ. Μουσ. 131/1970

Α!
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968
ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ
Συν. 1969/20-2-1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)..... Πιχὴ.....
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Μυτιλήνης
Νομοῦ Λέσβου.....

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεώργιος Ἰακώβου... ἐπάγγελμα διδάσκαλος.....
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πιχὴ - Μυτιλήνης.....
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... τρία.....

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Μαρίνος Καρδατος.....
ἡλικία... 54.... γραμματικαὶ γνώσεις... ἀγράμματος.....
τόπος καταγωγῆς Πιχὴ.....

β) Πατριάρχης Παλαιστίνης καὶ Πιχὴ ἀγράμματος

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖαι ἀγροτικαὶ περιοχαὶ προωρίζοντο διὰ σπορὰν καὶ ποῖαι διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; Διὰ ἑπὶραν προωρίζεται ἐλαοκτύματα
ἀραιοφυτέμνα. Βοσκάται ἐπὶρχαν. ἄλλαι.....

Ἐπὶρχον αὐτὰ χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστήματα ; ἐπὶρχαν χωρίζεται.....

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
Εἰς φυσικὰ πρόσωπα.....

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; κατὰ τὸν γάμον τῶν δευτέρων διδοὶ ὡς προίκα ἐν ἑ-
ρὸς. Ἐν μέρεσι κρατᾷ μέχρι θανάτου ἀδιανέμειται.

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ;

... Εἰς ἀμφοτέρας

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; Ναί

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοὶ ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ὡς ἄτομα

ἢ καὶ ἡμερησίῳ εἰς ἐργάται

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) : Εργάται Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ...

Προσέχοντα ἐν αὐτῇ γεωργίᾳ καὶ ἐν τεχνίσει

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρῆμα) : Εἰς χρῆμα

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερησίῳ εἰς χρῆμα ἢ εἰς εἶδος ; Εργάται ἐν τῷ χωρίῳ καὶ ἐν τῇ πόλει. Αἱ καλλιεργούμεναι ἐκτάσεις μικραὶ, ὡς τε ἐργάται ἐξ ἄλλων χωρίων δὲν ἐχρεῖσθοντο

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

..... Ὁχι

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

... Δὲν ἐφευχον ἐν τοῦ χωρίου

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ;

..... Ὁχι

δ'. 1) Πώς ελιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καύσιν: α) τῆς καλαμιᾶς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;...

.....Μ.ε. ζωϊκὴν.. κόπρον.. βοῶν.. κυρίως.. ἄλλως
αἰγοπροβάτων.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; ..Μετα.. τὸν... β... Παγκόσμιον.. πόλεμον...

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ..Τ.σ. σιδηροῦν.. ἄροτρον
ἐμφανίσθη μετὰ τὸν... β... Παγκόσμιον.. πόλεμον...

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

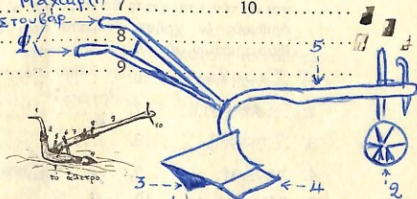
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ τοῦ ἐγένετο ἢ προμήθεια αὐτοῦ; ..Μονόφτερο.. κατ'οἶκον.. (τοπικὴν)...

ΔΙΦΤΕΡΟΝ? Ἐχρησιμοποιεῖται εἰς... τὰ εὐλακνήματα, διὰ τὴν ἐκκλ... ξω... κιν... ὑπαρχόντων ἀγρῶν. Τὸ ἐπιδεικνύοντο ἐκ τῶν ἐμπορίων... Βόλου καὶ τοῦ Ἀμερικ... Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου ^{νικο} σιδηροῦ ἀρότρου με τὰς ἀντιστοιχοῦς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. Ἐχειρ(ι). 4. Μαχαίρ(ι) 7..... 10.....

2. Ρ. ἔγχυλο 5..... 8.....

3. Φτερό 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ..Δεν χρησιμοποιεῖται.

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ὀχι.....

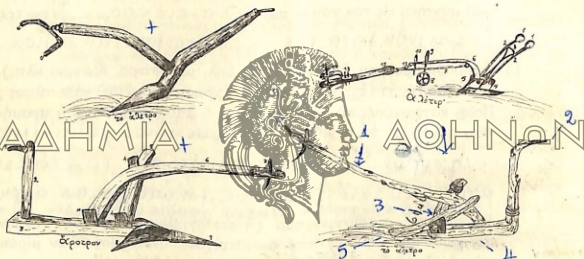
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν).....⁷¹Ο.χι.....

5) Μηχανή ἀλωνισμοῦ⁷¹Ο.χι.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατεσκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

...Εὐδικεῦμαχος...χωρ.ι.κος.....

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Σκουβάρι.....6.11.

2. Ἐχειρήν.....7.12.

3. Σπάθλη.....8.13.

4. Πουδάρ.....9.14.

5. Ντεμπίρ⁷¹ νι.....10.15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρί-
θμησιν).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς
διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφῶν ; δηλ. τῶν
χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφή-
σατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν
εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι... ἦτο... μιᾶς... μορφῆς... διὰ... τὴν... ἀροτρίασιν ὅλων
τῶν... εἰδῶν... τῶν... χωραφῶν... Ἀνὰ... ὑποάρχων... λιβάδια, οὐ-
τε... κῆποι... Τὸ... χρησιμοποιοῦμεν... ὕνι... εἶναι... τοῦ
ἐξήματος τῶν εἰδῶν.

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου ;

Καμπύλη, ὀξυῖα, ὀξυῖα, ὀξυῖα.

- 6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου ;

Ἦτο... ἀμφότερων... τῶν εἰδῶν...

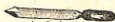
- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου
(π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαῖ κλπ.)... Σκε-
πάρνι, πριόνι, τριπλάνι, ξυλοφάι...

πριόνι

ἀρίδα

ῥινί ἢ ξυλοφαῖ (ἀρνάρι)

8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ ἄλλο ζῷον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος... Βόες καὶ ἄλλα...

β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ;... Καὶ δύο καὶ ἓν (ἵππος).....

9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ;
... Διὰ τοὺς βόας καὶ

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύγες, πιζεύλια κλπ.). ... Εἰς εἶνα, εἰς τοὺς βόας, εἰς τοὺς ἵππους...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

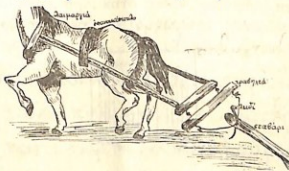
10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας... U.....

11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ : λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). χαλκός.....

12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἑνὸς ζώου ; Ἀπὸ 1958.....

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; Οἱ βόες καὶ οἱ ἵπποι μὲ χαμοῦσια (λαμάρια).....

Περιγράψατε καὶ σχεδιάσατε (ἢ φωτογραφήσατε) τὴν σκευήν,
τὴν ὁποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον. Κοιλάνρα. εἰ. γ. α. λ. Παμιαν. Διεία καὶ
ἀριστερά. ταύτην. Ζηκκοῦν. τὰ. Χαραβικτά (λουριά. ἢ ἐσχινία) τὰ
ὅποια καταλήγουν εἰς αὐτήν. Τὸ. εταμβαρ. συκρα-
τείται ἀπὸ τὴν ψυχარიαν.. μέ. Ἀγκιστρα. καὶ. ἐσχινί.. Ὁ δὲ κατωδὶ ἐ-
κὴν εἰρήβω.

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποιος ὠργωνε παλαιότερον (ἢ σημερὸν) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος). 2) γυναίκα. 3) υπηρέτης. Σημειώσατε ποία ἡ συνθήκη εἶς τον πόπον σας : ἐρχάμεν. πάλαι τε. καὶ νῦν.
ἐφ' ἐσ. ὁ ἰδιοκτῆται. ἢ υπηρετικὸς ἐρχάμεν...

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζευξίμον τῶν βοδιῶν (ἡ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) Πρῶτα τοιαυτοῦ εἶναι ὁ συ-
γχοῦ καὶ ἐπὶ τοῦ συχοῦ εὐεργετῶνται τὰ στουάρ. Ἐπὶ
ἡ πῶν εὐεργετῶνται ἐν τῶν συχοῦν.....

2) Πώς γίνεται το ζεύξιμον εις τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....
.....Ομοίως...ὡς...ἀρα...

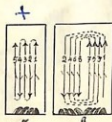
3) Πώς κατευθύνει ο γεωργός τα ζευγμένα ζώα (η το ζώον) κατά το ὄργανο· με σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζώων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδίασμα ἢ φωτογραφία).

Ἦσαν εἰς τὰ κέρατα διὰ σχοινίου εἰς τὰ κέρατα,
Ἦσαν ἵπποι διὰ χαλκίνου.....

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὅς τὸ σχεδιάγραμμα (α) Σήμερον δὲ καλλιεργοῦνται δημητριακά.

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β) ;

Σημειώσατε μετὰ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοδράδες κ.λ.π.) ;

Ἡ σπορὰ ἐγίνετο εἰς λωρίδας λαχόμενας κ.σποριές.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά) ; με αὐλακιάν ;

Με αὐλακίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιητῇ ἀροτρον ;

Ἡ σκαπάνη χρησιμοποιεῖται ἐμπειρικῶς διὰ τὰ μέρη παύ. δὲ ὀργώνονται.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μετὰ τὴν ὕνι : καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. *Εὖν. τὰ πρῶτα ὀργώματα καὶ κῆκωρα γ. καὶ αὐτὰ δῶτερο τῶν σπορῶν καλλούρι».....*

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. *Ἔχονται δύο ὀργώματα.*

Τὰ πρῶτα ἀπὸ Μαΐου μέχρι Ἀυγούστου καὶ ἐλέγγοτο κῆκωρα. Τὸ δῶτερο τὰ Φεβρουάριον καὶ ἐλέγγοτο καλλούρι».....

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Κηπευτικά διὰ φύτευσε

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαιυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

Συνήθως 2.....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν;..... *Δύο.....*

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ *δισάκι* εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ;..... *Ναύ.....*

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὄνι κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

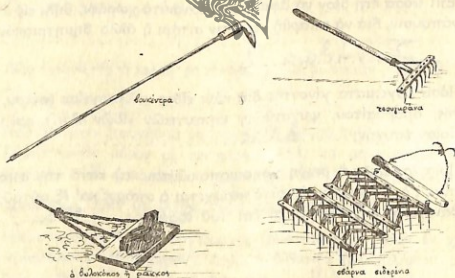
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὅποια κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὅποια ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐκ ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Μ.ε.π. ἀπειρία.ν.

ἄκρον. τῷ. σκέλετι. τὰ. ὅποιον. εἶναι. τοῦ. σχήματος. φέρει. ὑποδοχέα. καὶ. τοσο. δ.τι.εἶται.

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); Κατὰ. τὴ. ἀνέκωκα. ἀχ.ι. Καντα. τῶν. σπαραν. νῶ.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

Ἡ σκαφή. τῶν. μερῶν. ποῦ. δὲν. ἔχουν. ὀργωθῇ. ν.ε.τ.ο. καὶ. τσαπί. (τσαπιά).

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσαπά κ.ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχθυογράφημα ἢ φωτογραφίαν) 4). Τὰς 11
διατ. π. φέρει πάλιν δι. ὀφρύνονται... 5). Τὰς 12... δια
τὸ σκόλισμα τοῦ ἄγρου... 6). τὰ κατωτέρω
σχέδια.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγὰν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

Ἐν ἡμέρᾳ 20 καθίσταται ἕρπης. Μετὰ τὰ πρῶτα
σπάειν τοὺς χάρμινες. ἔπειτα...

- 7) Ποια χωράφια ἐκαλλιερгоῦντο (ἢ καλλιερгоῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὁσπρίων. Πῶς ἐγίνετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

ΕΙΔΟΥΣ. ΤΑΙΣ ΚΑΤΑΓΕΓΡΑΜΜΕΝΑΙΣ ΧΑΡΙΤΟΣ ΚΑΙ
 ΤΑ ΑΥΤΑ ΕΠΙΔΟΝΤΑΙ ΚΑΤ' ΕΡΓΑΣΙΑΣ. ΟΙ
 ΚΑΙ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΡΙΚΩΝ.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφᾶς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἄ. ...Τὰ ἴδια παύ

ἔκαστ' ἐρχοῦντα καὶ διὰ τὰ διημερία.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἡ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμη-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιές (βραγιές)
καὶ ἄλλως.

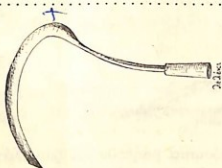
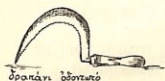
Δίν. εναλλεξήγοιτο.....

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἑργαλεῖα θερίσμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) ... *Μὲ τὰ δρε-*
πάνι... *Ὁ δὲ κατωτέρω εἰς τὸ μέσον...*
σχῆμα.....

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ
 ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ
 σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε. *Ε.ν. εἶδα.*
δρεπανιοῦ... ἐχρησίσθηται... τὸ ἀκαφὲρ δέν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΣΕΙΣ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ με ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο
 (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν
 ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *δρεπάνι*

κλαδευτήρι.

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργα-
 λείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν). *Ἡ περ...*
ὁμαλὴ.....

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτο-
 γραφήσατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο; *Ἡ τε...*
κυλινδρική. ξυλινή. Ὁ σιδηροῦς σκελετός...
λέγεται δρεπάνι. Ἀντὶ τοῦ παλαιῦ. ἄλλῃ ὀνομασία.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ἁ. εὐμπαυροχρῶ. τοῦ χωρῖου.....

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χειράς, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) Ὁ. χι... Τὸ πο. γίνεται μετὰ τὴν τῶν περικτυφίαν ἀτροφικῶν φυντῶν.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σίτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... 30 - 40 ἑκατοστά.....

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται),.....

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα προσώπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦς τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χειρὶς, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; ... Οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα, τὰ δράγματα λέγεται κατὰ τὴν ἡμετέραν.....

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χειρὶς) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα ; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) ... ἕκαστον δράγμα χωριστὰ ὁ θεριστὴς κόβει καὶ ἀποθέτει τὰ δράγματα εἰς θύραν.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκυαλιές.

...δεμάτια...ἢ...ἐξήματα...

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποῖον ; Ἄνδρες...καὶ
γυναῖκες...Επαγγελματίαι θερισταί...ἔσ.
ἄλλου τόπου...ἔν...ὑπῆρχον.....

- 2) Πώς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ἐξακοπῆς). Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθεσάτε με τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν). Ἠμείβοντο μ. εἰς...
ἡμερομίσθιον...μεροκάματο...εἰς εἶδος...καὶ
κατ' ἀποκοπῆς...κουκουράδας...Ἐπιδιδόνοντο
εἰς χρῆμα...ἔν...φαγητοῦ.....

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσην (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; Ἐφεραν...ἔν...
λίαν...διχαλί...ἔξω...των...μέσων...μέ...
νᾶρι...ἢ...μαντήλα.....

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Η Τρίτη και το Σάββατον δὲν
ἐπράτιμυντο.....

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

...Επράχουδουσαν... αλλά Βαχίτου...
...περιεχόμενα... πρᾶχουδία...

- 6) Πού την τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθέριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν πού μένουν ἀθέριστοι ; (Εἷς τινες τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάβου, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερώς όπου υπάρχει σχετικόν ἢ ἄλλο τι

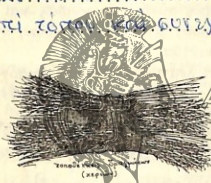
[illegible]

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἦτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχυῶν. Ποίαν ἡμέραν; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμόν; Τὸ ἐσπέρας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον; Ἀμέσως... μετὰ.

τα ερεθισμόν.

- 2) Πῶς ἐγένετο τὸ δερμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος
τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χειρῖς, ἀγκυαλίες ; Πῶς
ἐδέοντο· μὲ κοιτὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βε-
λονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλλα, σπάργα κλπ. Κατὰ τὸ δέ-
σμιον τῶν δερματίων μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλείον τι ;
Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέ-
σεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν... Τὰ δέρματα.
Τὰ σταχμοὶ. ἔχουσιν. ὡς. ἑξῆς. εἰς. διερρετικῶν. καὶ.
σταχμοὶ. παλαιότεροι. διὰ τῶν. κεφαλῶν. καὶ.
παλαιότεροι. προχωρῶν. συγκεντρῶνται. 3-4
χειρὶς. καθορίζονται. καὶ. τὰ δένει. τοσο-
ἀντων. τοὺς. σταχμοὶ. καὶ. τῶν. κεφαλῶν. πρὸς
τῶν. αὐτῶν. κατεύθυνειν. Τὰ δέρματα. ἔχουσι.
λίπη. ἐπὶ. τόσον. καὶ. συγχίζη. πρὸς. πέτρα.

- 3) Τα δεμάτια μετά το δέσιμον αφήνονται εις την ιδίαν θέσιν η συνε-
κεντρώνονται εις ώρισμένον μέρος του θερισμένου άγρου ; Πόσα
δεμάτια συνεκεντρώνονται εκεί καί πώς έτοποθετούντο;

...2. Αφ' ην οὐκ ἐστὶν τὴν ἰδίαν λέγειν.....

.....

.....

.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... Δ. ἐν... ἐκαδ-
 χιερῶν... ποτὶ... χωρὰν... ἐλλείπει
 κ. ἡ... καὶ... χωρὰν...

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
 μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
 ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
 ἄρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
 φωτογραφίαν.....

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

1) Ἐσυνθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
 χειμῶνα μὲ σπέρν χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον). Ἐάν
 ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
 κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ. Ἐπειτα ἐγίνετο
 κατὰ φθινόπωρον ὁ δέσιμος. Ἐγίνετο ἡ ξήραν-
 σις δρέπανι. Ἀφήναντο πρὸς ξήραναι ἀπλω-
 μένα καὶ μετὰ καὶ κυρίως πρὸς ξήραναι
 τὰ φάτα μὲ τὴν κάσαν καὶ μετεφέροντο ἐν τῷ ἀχυ-
 ρῶν πρὸς φυλάξιν.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανός καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
 σαν κ.ἄ.). Ματοῦς.....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
 ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
 κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Ηλεκτράτης... Αὐτῇ. ἦτο. ἀχίματος ὀφθαλμοῦ.
 νίου. παραλλήλου. ἑστὸς. ἑτο. ὁδοῦ. αὐτῇ. περὶ.
 λήλῳ. ὁφθαλμοῦ. καὶ. ἑξέχοντα. τὰ. ἄκρα. ἑτα. ὁφθαλμοῦ.
 το. μὴ. θάρον. καὶ. ὁδόν. αὐτῇ. τὰ. ἄκρα. εὐρῶ. τῶν.

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρώνοντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

...Τὰ. δέματα. μετὰ. 3-5. ἡμέρας. ἀπὸ. τοῦ.
 δερσιμοῦ. συνκεντρῶν. αὐτῇ. εἰς. τὸ. αὐτῇ.
 ἀλώνι.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινος τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις; εἰς σωρόν; ὅταν παρῇ καθωρισμένος τρόπος τοποθετήσεως; ...

...ἑξέχοντα. εὐκρινῶν. αὐτῇ. καλεῖται. χωρίον. ἀλώνι.
 ...Το. ὁδοῦ. αὐτῇ. μετὰ. τῶν. κεφαλῶν. πρὸς. τὰ. ἑξέχοντα.

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

...ἡ. ὑπῆρχεν. ἀνέκαθεν. ἀλώνι. ἀπὸ. ἐξέχοντα.
 ὁ. χωρισμός. τοῦ. καρποῦ. ἀπὸ. τὰ. ἄχυρα.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ...

...χωρίου.

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλές οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. με ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..Τ.ο...

..ἀλὼνι..ἀνήκει..εἰς..μίαν..οἰκογένειαν..ἀδύναται
ἄλλως γὰρ..τὸ..χρῆσιμοποιεῖται..καὶ..ἄλλα..μετὰ
τὸν ἰδιοκτήτην.

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

..ἀπὸ..ἰουλίου..καὶ..λήγει..ἀύγουστον

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (με δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (με δάπεδον
ἐστρώμενον με πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ..Σ.μ.κ.ἡδ.κ.ς..χωμα-

τάλωνο, ἐπανίω..πετράλωνο, με ὀρθὰς πλάκας
περιφερειακῶς, ὅπως..ἐν καταστάσει..

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου : καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, με πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων) ..Π.ρ.ο..τῶ..χρῆσεως..ἐκαθαρίζετο

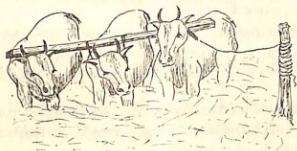
καὶ..ἐπαλείφετο..μὲ..πηλόν..ἢ..ἀπὸ..π.ω.ς..
π.λ.ο.ν..ἐκαθαρίζετο..καὶ..ἀπὸ..εὐχρησταίετο..εἰ.

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξίς τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὀρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

..ἀπὸ..Τετάρτης..-..Παρασκευῆ..

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφεραμένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιοῦ ξύλινος στῦλος, ὅπου δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
στρούλουρας, δουκάνη, βουκάνη κ.α.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶν ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα. Ὁ κα-

θετός εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ στῦλος, ἐννομεῖται

«τακτῆμα» ἢ «Περίξ» αὐτοῦ περιφέρονται. Ἰῶα, βῶα,

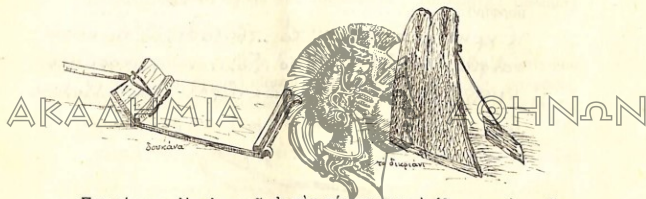
ἢ ἵπποι, δύο ἢ περισσότεροι, οἱ βῶα διὰ ψυχῶν, οἱ ἵπποι

ἢ χαμῶνα ἢ ἀνέμ. εἰς τὴν διέμενοι μετὰ τὴν τακτῆ-
μα.

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλώνισμοῦ. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινί ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινί εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλώνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα). Οἱ βόειοι ζῶνται
ἐν τῷ χ. ζυγῶν. Οἱ ἰπποὶ μὲ χαμόσυτα ἢ καὶ ἄνω.
Μὲ τὸν κάβατον ἐκ τῶν. ὁρατοὶ αὐτοὶ βόειοι μὲ σχοι-
τιον. προσδεδεμένον. πρὸς τὰ κέρατα τοῦ. Οἱ ἰπποὶ συνδέονται
μὲ σχοιτίον. μετὰ δὲ τῶν ζῶν εἶναι. ἐλεύθεροι. Πάντοτε ὀδύσονται ἀπὸ
ἀνδρῶν τοῦ.

- γ) Πού ἀντὶ τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μη-
χανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς
ἐν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω
ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχιδῶν
σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζῶων, σύρεται
δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχῶν
διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἔαν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο
μηχάνημα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκιάνα, δικριάνι,
βωλόςυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις
διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρωμηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμε-
ρον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητρι-
ακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά μὲ ἄλωνι-
στικὸν μηχανημα ; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά,
ρεβίθια κ.ἄ.) ἠλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζῶων ζευγνυσμένων καὶ
περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχῶν τούτων ; Ἐχρησιμοποιοῦτο το

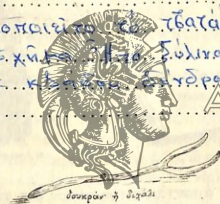
κ.ν. του χ.ν. μόνον ἢ διαφόρων ; ἢ το. κανὶς. παχὺς. ἢ. μακροῦ.
ἢ. πρὸς. τῶν. γῆν. ἐπιφανείᾳ. ἢ. φέρει. λίθους. ἢ. μετὰ. λίθους. αὐτοῦ.
Ἐχρησιμοποιοῦτο. διὰ. τὰ. ἄλωνιστικά. κ.ν. τῶν.
δημητριακῶν. ἢ. τῶν. ἀσπερίων.

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

ἡ ἀρχὴν ἀπὸ 9-10 π.μ. καὶ διακοπὴν
τῶν 3,30-4 π.μ.

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

ἡ χρῆσις ποιεῖται ἐν τῷ διχάλι, ὡς κατω-
τέρω. ἡ χρῆσις τοῦ ξύλου κατὰσκευα-
σμένη ἐκ κλάδου δρυὸς καταλλήλου.

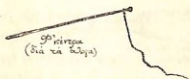
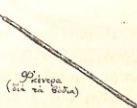
- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
τους στάχυν ;

Ναί.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ' ἐκέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). ἡ χρῆσις :

μοιwaio. ἡ ἐνέκτρα, ἡτοι ἐπιμήκης ράβδος. μήκος
1,50-2 π. φέρουσα ἐν τῷ ἄκρῳ βύλον. διαφύτρει
2-3 ἑκατοστῶν.

- 15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν. Ἐ.λ.ε.χ.ι.τ.ε. ρ.ι. δ.ι.α.
ἡλωνιζ.ε.ν.τ.ε. 2...3 ρ.ι.δ.ι.α. αὐτ. ἡμέρα...

- 16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

... πλάκα ...

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουσι : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὰ ἀλωνιστὰς (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνιστὰς καὶ ἀγωνιστὰς), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ αἰγὰ καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν ...

... διο. ὁ γεωργὸς μετὰ ἰδικὰ τοῦ ζῶα ...

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μετὰ ζῶα καὶ μετὰ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μετὰ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μετὰ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

... ὅχι ...

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατασκευάζετο· πόσον μῆκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

...

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρογγυλός

ξύλο καμπυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ὠροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν ; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ὁμοιβῇ ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά ; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν ;

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου ; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν ; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοῦς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐὰν ναί, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... ἔτραγουδοῦντο.

οἱ ἀλλοι. ἔλεγε τὸ π. περιεχρ. φ. ν. ν.

.....

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... π. ν. ν. ν. ν. ν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... οἱ ἀλωνισμένοι. ἐτάχως

δὲν. ἔφερον. ἰδίαν. ὄνομασιν. ἔσωρεύοντο. τ. ε. το. ... λ. χ. ν. ε. τ. ἡ. Τ. ε. ν. τ. ο. ὡ. τ. ο. δι. α. τ. ο. ὡ. ἔσωρεύ. ἔσωρεύ. ο. ν. τ. ο. καὶ τ. ε. ἔσωρεύ.

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο. *Ο. Ε. Φ. Σ.*

*ἔχεν... ἡ χιτῶνα... ἐπὶ τῆς κεφαλῆς... ὁ ὠδὸν... ἐφαρμό-
ντο... ἐπ' αὐτοῦ, οὐτε... ἄλλο... καὶ... ἐδίρασαν... ἡ χιτῶ-
να... ἐπὶ τῆς κεφαλῆς...*

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

λέγεται... λιχνιστήρι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνῶς (ἀνεμίζει)· ἄνδρας, γυναικαί· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἁμοιβῇ ;

*ἄνδρας... ἢ γυναικαί... εἰδικὸς... ἐπ' ἁμοιβῇ... λι-
χνιστὴς... δὲ... ὠφελεῖται...*

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ· (εἷς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

*Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν σταχύων... ἐλέγοντο
κόντυλοι... ἔαν... ἦσαν... ὀλίγα... ἐκτυπῶντο... μετὰ...
ἐκτύπον... ἐξέλεον... τῶν... ἐλεον... ἐξέλεον... ἐκτυπῶντο...
δεύτερον ἀλώνισμα... ὡς... πρῶτον... ἐκτυπῶντο...*

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖσις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

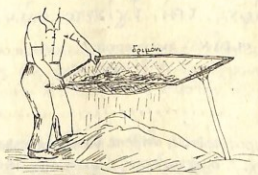
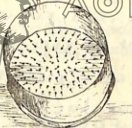
... *Καὶ ὁ ἄνθρωπος πρὸς τὸ κερῶτο τρέπεται. Δὲν
φέρει ἰδίαν ἀκαθάρειαν.*

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; *Μὲν
κόσκινον.*

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνόμενων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλῶν ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου; ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

νων μὲ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μὲ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) ..Τὰ κόκκινον... ἦτο...

κυκλικόν. Τὸ στυδαῖον ἦτο... Σῦλινον ἢ δὲ βάειν.
 ψευτὴ ἐκ... λωφίδων δερματίνων. Ἄλλο. εἶχε.ν.
 διὰ τὰ δημητριακὰ καὶ ἄλλο διὰ τὰ χυμῶδη ὅσ-
 πρια. Ἀπαντᾷται καὶ μὲν τὴν ἀνομασίαν...
 καὶ καλῶς ἐκ τῆς γλώσσης τοῦ λαοῦ...

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύννησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ.

Οὐ καθαρός. καρπὸς ἐκ-
 μαρτίζεται ἐν... σωρῶν. Καρπὸς... λείπεται κλάμματα
 ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ... ἔχεται ἐπὶ σταυρῶν
 ἢ καὶ τὸ χεῖρ ἢ μὲν τὸ λιχνιστήρι. τὸ ὁμοῖον.
 ἐν... εὐνυχία... ἐν τῇ... ἐν τῷ... αὐτοῦ.

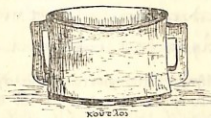
Ἐσικκολλοῦνται... προσκύν. καὶ ἀεωσμός τῶν τοῦ
 σωροῦ.

- 8) Ἀλλὰ εἴθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. Ἐξομαζύν... ἐν... τῷ... καὶ
 εὐνυχία... ἀρνί... καὶ... ἐχίετο... ἀποχυννισμὸν... χυμῶδη.
 Ὁχι. ὅμως... περὶ... ..

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἁλώνι; π.χ. ἡ δέκατη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστής εἰς τὸ ἁλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἵπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εἰς ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσate δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). *Εἰς τὸ ἄλφων*

χωρητικότητα του εις οκάας, εις κοίλα κλπ., παρασέσται δε και ιχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ἐν τῷ ἄλλῳ ἐπι-
ρύνετο ἡ δισκατι ἐν εἶδος. Ἀπαντᾷται μὲ τὴν βοοφαγίαν
καυσοφρίτζ. Ἐντερεῖτο ἐν ὧσιν τοῦ δισκατιοῦ μὲ τὸ κονιτς)
ἢ κτηκίς. Τὸ ἐνίτσ. ὑπο. ξύλινον. ἀεὶς μὲ τὰ κατωτέρω
χωρητικότητος 6 οκάων.

- 2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
γ) τὸ γυφτιάτικο,
δ) τὸ ἀλωνιάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέτρα τῶν δημοτειακῶν (δυναμ, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

0282v

- 3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς ἐδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνθηκὰς)

... Εἰς γὰρ τοὺς ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐν ἀδικίᾳ διαμένοντες
ταπεινὰ ἔσονται. ἢ ἐν ζήλῳ καὶ θυμῷ τὸ ἀγαθὸν μάχεσθαι
ἐν τῇ οἰκίᾳ.

- 4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπαιθεκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; ...Τὸ ἄχυρον ἀποδοκεῖται
 ἐκ μπάλες ἢ χύμα ἐν τὸν ἀχυρῶνα. Ὁ δὲ
 ἦτο ἢ ἐντὸς ἢ ἔκτος τοῦ χωρίου.....

- 5) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογή τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τρῶ
 θερισμοῦ ἀπὸ τοὺς καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ καὶ τὰ κε-
 φαλα καὶ τὰ δέξι κει συγκεντρώνον τὰ
 στάχυν τὰ ἑσθία κει τοῦν χωριεῖς.....

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογή τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτή) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὁποῖον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὅπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

Πλεκτή ἢ σταφύς ἐμύχια κατὰ τὸν θερισμὸν
 χωρὶς ἄλλου νὰ συγκεντρωθῶν αὐτὴν μετὰ τὸν σπόρον.

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτή αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ποῦ φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; ..

ἢ πλέγμα ἢ σταφύς καὶ ἢ ἀπὸ τῆς
 ἔκτος βραυλίας. Στάχυν σταφύς ἢ ἀπὸ τῆς
 ἐξ ἑσθίας ἐκ τῆς ἀφῆς καὶ φυλάσσεται ἐπὶ καθόριστον
 χρόνον.

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμμα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Παραμονὴ Κληδόνου.....

.....

.....

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

Εἰς καθὲν χωριὸν τοῦ χωρίου.....

.....

.....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή ; (π.χ. φανός, ἀφανός κλπ.).....

- ΚΑΥΣΑΛΑ -

β'. 1) Ποιοι ἀνάπτουν τήν πυράν' παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος ἄλλος ;...

Οὐ πῆρ... πρὸ λαβει...

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ τήν πυράν.

Τὰ κλέπτουν ; "Αν ναί, ἀπό ποῖον μέρος ; Συγκιδωσ. τὰ παι-
δια. εὐλλέχουσ. τὰς δάμνας. καὶ κλέπτουν
καὶ τὰ στεφάνια τῶν Πρωτομαγιά.

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

Τὰ παιδιά τῶν χωριῶν ἀπὸ ἐκαστοῦ δά εἰσέρχονται
τρεῖς κυροὺς καὶ μὲν οἱ κτείνου δά βάλουν φωτιά.

Τότε ὅλα ἡ χωριονία ἀνήκει, φωναίει, κοπέλλη
καὶ τὸν μὲν τὸν περὶ ἑστῆ καὶ...

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν ;

1) Προσευχαί, διάφοροι ἐπικλήσεις, ἑορτα, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικὰ κείμενα ...

εὖ κ. κεφάλι ἀρχι. φων. τὰ παιδῶν μὲν μὲν τὰ
φῶντες λήγοντες ἄλλοι σου μᾶλλον σου πῆ-
τρα εὖ κεφάλι σου, εἶδερα ἐπὶ μέν σου
Αὐτὸ γίνεται τρεῖς φῶν... καὶ καὶ φῶν... πηγαίνει

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω ἀπὸ τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερῆς)

Εἰδικὰ πηδῆματα καὶ χοροὶ ἔχουσ. αἱ πᾶ
τὴν πυράν δὲν ἵπκται, πλὴν τῶν Σεφωκί-
των τοῦ κεφιοῦ. Ἐν τὴν ἀνδρακία φήκου αἱ καὶ λε

πίττα φημῆν. μὲν κλυδόνερα καὶ παλὺ ἀλάτ. Εἶναι ἡ πύ-
τα τοῦ κλυδόνου. Τρῶν 31 καὶ ὅταν διγῶν τρέχον ἐπὶ
βρίν. Ὅποιον ὄνομα ἀκούσεν ἐκείνῃ τὴν στιγμήν δὲ εἶναι
τὸ ὄνομα τοῦ ἡλλοττος συφύου

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

..... Καίχεται τὸ στεφάνι τῶν Πρωτομαγιάς

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

..... Ἰούδα

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἔθιμου εἰς τὸν τόπον σας

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

.....

.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

II pos

Τὸν κ' Ἐπιδεικνύτην Δημοκῆς Ἐκ-
παίδωνος Β' Περιφέρειας Μένου
Εἰς Νομίσματα

Δ/ντης Δημοτικού Σχολείου
Πατρών

«Υποβολή Ἑρωτηματολογίου, Ζητήρια Ἀδελφῶν».

λαμβάνει τὴν τιμὴν τὰ ὑποβάλλω
ὑμῖν συνημέρως τὸ Ἐρωτημα-
τολόγον τοῦ Ἀκαδημίας Ἀθηνῶν
περὶ χωρικήων ἐργαλείων καὶ κατ'
ἐξέτασιν πυρᾶς ὡς καὶ περιγρα-
φῆς τῶν χωρικῶν βίων τὸ χω-
ρικὸν λαόν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

Ev Nömrəsi: 20-21570

ΑΟΗΝΝ

ΕΥΡΑΕΣΤΑΤΟ

Ο Διχτύς του Σχολείου

Samuel

Περιγραφή γεωργικοῦ βίου
ἀπὸ σπορᾶς μέχρι ἀλωγισμοῦ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

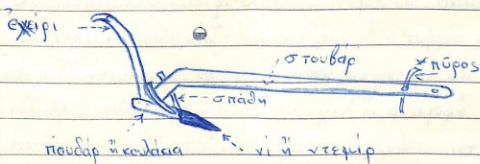

ΑΘΗΝΩΝ

Περιγραφή τοῦ γεωργικοῦ βίου ἀπὸ
τῆς προετοιμασίας διὰ τὴν σποράν τῶν διμη-
τριακῶν μέχρι τοῦ ἀλκυονέου καὶ τῆς ἀπο-
δηκείσεως.

Ὅρχημα: Ἀπὸ τοῦ Ἰανουαρίου μέχρι τοῦ Φεβ-
ρουαρίου εἰνόντε δύο ὀρχήματα. Κατὰ Μάιον
ἢ καὶ Ἀύγουστον εἰνόντε τὸ πρῶτον ὀρχημα
τὸ λεγόμενον «σηκωματὶ Σκαπὸς τοῦτου
ἵτε ὁ ἀερίμος τοῦ χωρίου. Ὁ ὀρχιδεύς ἀπὸς
ἀφίνετο ἀνέμαλοι. Τὰ πρωτοβρόχια εἰνόντε
τὸ δεύτερον ὀρχημα τὸν αὐτὸν τὸ λεγόμενον
καλούρι».

Ὁ ὀρχιστὴς μὲ τὸ ἄλκυον. Τοῦτο ἵτε ξύλι-
νον.

Τοῦτο ἐκμεταχρῆται μέχρι τοῦ β' Παυσοκίου το-
λήμου. Τὸ εὐδρεὺν ἄρσενον ἐκμεταχρῆται μετὰ τὸν
πόλεμον.

Τὸ ξύλινον ἄροτρον κατασκευάζειν εἰδικὸς
τεχνίτη. Τὸ ὕνιον «νι ἢ ντερίρ» κατασκευ-

ἀφ' ἑνὸς οὐδυνουχῶς. Ἐπισκιά τὸ ἀρότρον ἐγένετο
ὑπὸ τοῦ χειρὸς δουρμένου ὑπὸ τῶν ἑρ-
χάτων, ἦτοι· πρίονι, Σιλοφῶς, τριβήλι (κρουσάνι)
κετσάνι, κ.λ.π.

Εἰς τὸ ἔργον αὐτὸ χρειαζομένων βοδίων ἢ ἑ-
λάσων. Εἰς τὴν περίπτωσιν πάντων βοδίων χρειαζο-
μενὸν ὁ Σουλῆς. Ἦτο Σουλῆς καὶ ἐφηνύετο
δύο βοδία.

ὡς ἂν ἐχρησιμοποιοῦτο ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἢ τοῦ ἄλλου μετὰ τὴν
 ἀκαδημία ἈΘΗΝΩΝ
 χάρις τοῦ ἄλλου ἐξωτερικῶς τὰ φερόμενα «χα-
 μαῖα». Τοῦτο ἀποτελεῖται ἀπὸ «τὴν λαμαρ-
 γίαν. Ἀὐτὴ ἦτο στεφάνη ἐπικύκλιος, ἑωστρικῶς ἦ-
 χεν βαβαῖα ἢ ἄχυρον καὶ ἐξωτερικῶς ἦτο εὐσεβεστέ-
 μῃ με δέρμα. Ἀριστερά καὶ δεξιά εἶχε ξύλινον
 στερεὰ διὰ τὰ κροσσοῦνται θυμὸν τὰ τραχυτά. Τὴν λα-
 μαργίαν ἐφ' ἧται ὁ λόγον ἐν τὸν τράχιλον. β) Τὰ
 τραχυτά: αὐτὰ εἶναι ὄχειν ἢ λουρί καὶ κατα-
 λήχον γ) ἐν τὴν φυγαρίαν αὐτὴ ἀποτελεῖται ὡς
 κατωδὶ. ἦτοι ἐν δύο ξύλιν, παραλλήλως τοποθετη-
 μένων ~~κατασκευασμένη~~ καὶ εὐσεβεστέ-
 μῃ δι' ἀγκύρων. Τὸ ἄλλετρον
 προσδίδεται εἰς τὴν φυγαρίαν διὰ τοῦ ὄχειν.

Τὸ ὄργανον εἴνεται πάντοτε ἀπὸ ἑνὸς ἀνδρὸς
τὸν ἰδιοκτήτην ἢ ἡμερομισθίου ἐργάτην. Ἐπει-
δὴ εἴς τινος νὰ καλλιεργῶν δύο ἀπὸ κοινοῦ ὁ-
τὶ ἡ ἐργασία τοῦ ὁργάνου εἴνεται ἀπὸ κοινοῦ.
«τιμάρικα».

Ὁ ἀνδρὸς παρὰ τὸ ὄργανον κατεδύνει τὰ
ῥῶα μὲ σχοινίον τοῦ ὁμοῦ τοῦ ἀνδρὸς κραδῶ-
νται ἐν τὰ κέρατα τῶν βοδιῶν ἢ ἀν. ἔχον
ἄλογα διὰ χαλινῶν.

Ἐβουλεύειτο ἀπὸ τῆς «σβέντρας». Ἀπὸ ἧτο
εὐδία ράβδος μήκους 1,50 μ., ἢ τοῦ ἐν ἁ-
κρὸν φέρι βελόνη διὰ τὰ ῥῶα τὰ ῥῶα τοῦ
ὅς ἄλλος ἀπολύει ἐπὶ τοὺς ῥῶα λευκαί.

Ἡ λείψ φέρι ὑποδέχεται καὶ τοκοδεξιάται εἰτε

ἐξίσταται ἐκ τῆς σβέντρας. Ἡ λείψ χρησιμεύει
διὰ τὸ καθαίρειν τοῦ ὑνίου ἀπὸ τὸ χῶμα,
τὰ ριτίδια ἢ ἄλλου τινος τοῦ ὁμοῦ ἐπικαλλᾶται
ἐπὶ τοῦ ὑνίου.

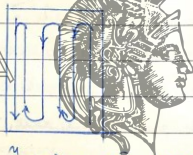
Ὅταν ἐτελείωνεν τὸ πρῶτον ὄργανον τὸ σῆκω-
μα» δὲν ἐσβαρνίζετο, ἀλλὰ ἔμελλεν ἀνῶμαλον δι' ἀερι-
σμών.

Τὰ πρωτοβόχια ὀργάνωντο διὰ τῆς ἐποράν.
Σπορά:

Μετέφερον τὸ ἐπὶ τὸν μὴ ῥῶα ἐν τὸ κτήμα.

Ἐν συντηρία ἐποποδεύετο πατὰ μικρὰν ποσότητα ἐντὸ τοῦ «δισακίου». Τοῦτο ἦτο διπλοῦς σάκος τρίχινος τὸν ὅποιον ἔφερεν ὁ χειρὶς ἐπὶ τοῦ ὤμου εἰς τρεῖς ὥστε τὸ εἶς σάκος νὰ κρέμεται ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ὁ ἕτερος ἐπὶ τῆς πλάτης. Ἐς αὐτοῦ ἐλάμβανεν τὸν σπορόν καὶ διεκωλύει εἰς τὸ κτῆμα πρὶν ὀρχωδῆν. Μετὰ ὀρχώμετο διὰ δεύτεραν φοράν καὶ ἐν συντηρία ἐχωρίετο. Τὸ ὄρμημα εἴνετο κατὰ τὴν περίπτωσιν (α) τοῦ ἐρωτηματολογίου ἤτοι

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Κατὰ τὸ δεύτερον ὄρμημα τὸν σπορόν ὁ ἀγρὸς ἐχωρίετο εἰς τμήματα μὲ ἀύλακιά τὰ λεγόμενα «εὐπορίω». Ἡ σπορία ἦτο σχήματος ὀρθογωνίου παραλληλογραμμοῦ. Αἱ αἶραι τὴ μὴ ὀρχωδῶσαι ἐκπίπτοντο διὰ σκαπάνης «τεσγί». Κατὰ τὸ ὄρμημα ἡ δέξις τοῦ ὄντιος ἦτο πλαγία ἢ ὀρθία. Τὸ ἐβάρνισμα τέλος εἴνετο μὲ τὴν «ἐβάρναν». Αὕτη ἦτο χονδρὸν ξύλον, συνήδως τμήμα κορμοῦ δένδρου μικροῦς 1-2 μ. καὶ διαμέτρου 30-40 ἐκατοστῶν. Εἰς τὸ μέσον ἔφερεν εἰδηροῦν χαλκὸν ἀπὸ τὸν ὅποιον προεβένετο καὶ ζεύετο.

Ἐκτός τῶν θυμιατικῶν κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον
ἐσπεύοντο καὶ τὰ ὄσπρια καὶ αἱ φωσφοφαὶ καὶ
ἐν τὰ ἴδια κτεύματα. Ἐν τῷ χωρίῳ δὲ νωαί-
χουν ἀγροὶ ἀκαλυπταί, ἀλλὰ ἐλαστυήματα. Τὰ
θυμιατικά, ὄσπρια καὶ φωσφοφαὶ ἐσπεύοντο κα-
τὰ τὴν τῶν ἐλαστυήδων. Μετὰ τὸν θάνατον
ἀφίεντο τὸ κτεῖμα πρὸς ἀνάστασιν 2 ἔτη.

Ἐλπιύοντο διὰ φυσικῆς κόπρου. Χημικὰ λιπά-
ματα ἐχρησιμοποιοῦσαν μετὰ τὸν πόλεμον.
Τὰ θυμιατικά καὶ αἱ φωσφοφαὶ δὲ ἐκοιτι-
ζοῦντο. Τοῦτο ἐγένετο διὰ τὸν ὅτι τὰ ὄσπρια καὶ
οἱ ἀγροὶ δὲ ἀκαλυπταί καὶ τὰ κτεύματα.
καὶ κτεύματα δὲ ἐσπεύοντο.

Θερισμός:

Ἐγένετο κατὰ τὸν Ἰούλιον. Ἐλάμβανον μέρος
ἄνδρες καὶ γυναῖκες, εἴτε συγγενεῖς εἴτε ἐργάται
ἡμερομίσθιοι, ἐντάτοι. Ἀπῆρχον ἀφ' ὁδοῦ ἐργατικῶν
χαρῶν, ὥστε νὰ μὴν χρειάζωνται 23 ἄλλων μέρων.

Κατὰ τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, ἀλλὰ
καὶ τὰς νωοδοίτους ἔδενον τὴν μέσην αἱ ἄνδρες
μὲ τὸ φανάρι καὶ αἱ γυναῖκες μὲ μαρτύλας.
Τὸ φανάρι ἦτο ταυρία στεινὴ 2-3 π. καὶ πλά-
τους 20 ἐκατοστῶν, μάλλον. Ἐν δὲ τῇ κε-
φαλῇ ἔφερον πῆλον.

Ἐδίδριφον μὲ τὸ δρεπάνι. Ἡ λεπίς τοῦ

δρεπανίου ήτο δμαλή. Θερμότης με τας χείρας
δω ήτο εν χείρει ει μη εν ταν περιπτωσιν των
ατροφικων φυτων.

Τα δερματιαία εξερίφοντο εν υψος 30-40
εκατοστών εκ του εδάφους. Οι σταχυες που ξ-
μενον με την ριζαν ελέγχοντο «καλαμιά»
Οι δερματιαίοι αωδόνταν επί του εδάφους εν θερμάν
τά δράγματα. Τα δράγματα ελέγχοντο «ΤΙΣΤΕΣ» η «χαρούγ».

Άλλος δερματιώ ερχόμενος υπεισεν συνεκίν-
τρωνεν αυτά εν δέματι, αποδεκνύστας τα
με την κεφαλάν προς την αωτήν κατεύθυνειν. Ός
ήσαν δα των ετών εχρησιμοποιούντο σταχυες που
γίνοντι δια των κεφαλών και κρεμνόμενοι δια των
αποκτείν περιβοσείρας εν δέματι. Τα δέματα
αγνόντο διασπαρτα εντός του αγρού 2-3 ή-
μέρας. Μετά μεταφέροντο εν τω άλωνι. Ετε-
πεδεκνύοντο εν σχήμα κύκλου με τας κεφαλάς
προς τα μέσα. Τοῦτο εγίνετο προς θερμότητα
ώστε εν περιπτωσιν μεγαλυτέρας παραμοιή των
να μην καταφυγνούν αωδόντα φυτά.

Κατά το δερματιόν εχρησιμοποιούν Σύλον δια
να ωροφυλάσσεται, λεγόμινον «προφυλάσσει»
«τραχούδον» βελώνος κατὰ τὸν δερματιόν, ἀλλὰ
«αδύσταν» ωρὸς αὐτὸν περιχομένον ἄσφατον.
«Ευδυνώοντο» δὲ διὰ χρημάτων καὶ ἀνεν φαιγντοῦ.

Δὴ θυνήδιον νὰ ἀφύρουν ἀδέριστον τμή-
ματι τοῦ ἀχρῶ. Κατὰ τὸν δεξιὸν ἑ-
ξίστοχα τὸν σπόρον. Ἐξίστοχα δρεττῆρος
στάχους καὶ τοὺς ἀωστῶντες ὡς ἔξω. Μὲ
ψαλίδι ἀωστῶντες τὰ χένειον ἔνωθεν καὶ
~~τὰ σταχὺν~~ ἐξίστοχος νάτωθεν τοῦ στάχους.
Τὰ οὕτω κεκομμένα κεφάλια τὰ συν-
κέντρωνεν εἰς χωριστὸν μέρος καὶ τὰ εὐο-
στάνειον μὲ τὸν κόπτανον.

Τὸν ἴδιον τρόπον ἐχρησιμοποιοῦν καὶ διὰ
τὴν καλλίστοχα τοῦ εὐνοῦ καὶ ἀστρίων. Ταῦτα
ἐδρεττῆτο κατὰ τὸν δεξιὸν μὲ τὸ δεξιὸν.

Τὰ ἡλικῶν δὲ νὰ ἐπαράσῃ καὶ μὲ τὰ
ἴδενον. Ἐχρησιμοποιοῦν τὴν κλάσιν τ. ε. κινώ-
των ἐχίματος ὀρθογώνου παραβυστενωδῶς,
ζυλίου, ἀωστῶντες εἰς τρυφάτων συν-
αρμολογούμενων εἰς τὸ κῆμα. Ἡ μία ὠλερὰ
ἦτο ἀνοικτὴ. Δι' αὐτῆς ἐτοιμαζέτοιν μετὰ
παραβυστενωδῶς, ὡς τὰ ἄλλα ἀφύρουν νὰ
ἐξίστοχται ἐλεύθερα. Ἐτοιμαζέτοιν τὸν κανόν
ἴδιον ὡρῶν διὰ νὰ εἶναι μαλακός εἰς τὴν ὀ-
χράσιαν τῆς τυκτῆς καὶ νὰ μὴν τριβῆται.
Τὸν ἐπίστροφον καὶ ἴδενον τὰ εὐνοῦ τῇ εὐφρά-
των. Ἐχρηματίζονταν «μαλάκω», αἱ τρεῖς μετ-
έφεροντο καὶ ἐτοιμαζέτοιν εἰς τὸν ἀχρῶν.

Αρχότερον ἐχρησιμοποίησιν πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ἡ ἀπρέσβεια.

Ἀλυσίωμα:

Ἦρχισεν κατὰ Ἰούλιον καὶ ἔφθασεν μέχρι Αὐγούστου. Κατ' ἀρχὴν ἀποστείλας τὸ ἄλυσιν. Ἐπρεσβίμην ὡς ἡμέραν Δευτέραν - Τετάρτην ἢ Παρασκευὴν. Τὸ ἄλυσιν ἐγένετο ἔξω τοῦ χωρίου. Δὲν κατεβάλλετο ἰδιαιτέρα νοσοκομεία διὰ τὸ σκῆμα καὶ στρώσιν του. Ἀλλὰ ἐκαθάριον ἐν ζωίωσιν πρὸς εὐ τοῦτον. Ζωογραφούμενοι ἀπὸ τὰς ἀντιθέσεις τοῦ ἀνέμου.

Σημεῖον δὲν εὐφραίνει αὐτὸν ἀλυσίον. Τὸ ἐκείνου καὶ ἡ ψυχὴν ἐπὶ αὐτὸν τοὺς ἐσ-

χους. Τὸ ἄλυσίωμα ἔχοντο μὲν βόδια ἢ ἀλογα. Ἐχρησιμοποιοῦν διὰ τὰ βόδια τὸν πυλὸν καὶ διὰ τὰ ἀλογα τὰ χαμούτια.

Πολλοὶς ἐχρησιμοποιοῦν περὶ πλεονέκτημα τῶν δύο ἀλογα. Ταῦτα ἦσαν δεφίνα μὲν ἐκρινὸν καὶ περιεφέρτετο ὡς ἐξ κεντρικῶν στύλου, ὁμοειδέμενον « τεατράν ».

Εἰς τὴν περιεφέρτεται τῶν βωδίων ἐχρησιμοποιοῦν ὡς βωδυστικὸν ὄργανον διὰ τὴν κοινὴν τῶν σταχέων λεγόμενον « ντουχένι ». Τοῦτο ἀποστελεῖτο ἀπὸ ξυλινῆ πλάκα μισοῦ τετραγωνικοῦ μέτρου καὶ πάχους 10 ἐκατοστῶν.

Ἐν τῇ πρὸς τὴν γῆν σταφάναν ἔφενεν ἐνερ-
γωμένους αἰχμηροὺς λίθους ἢ σιδυρᾶς λε-
πίδας, Ἐν τῇ περιπατεῖν τῇ ἀλόγῃ ἐν ἔ-
χρησιμοποιεῖτο τοῦτο, δίδει τὴν ἰδίαν ἐργασίαν
ἔναυαν αἱ εἶναι τῇ ἀλόγῃ Διὰ τὰ αὐτῶ-
ν τὸ βάρος τοῦ «ντουγκιού» ὅ ἀλωρι-
στὴς εἰσὶν αὐτοῦ. "Ἐτερον βαρυτερόν
ὄργανον ἦτο τὸ «τατάλιε», Σύλινον.

Μὲ αὐτὸ ἀνιστάμενος τοὺς ἀλωριζομένους
στάχους. Μετὰ τὸ πέραν τοῦ ἀλωρισματος συν-
αυτῶν τῶν αὐτῶν τοὺς τριμήνους στά-
χους καὶ διχῶριζον ἑσθὺς ἐν εἶλον κοπή.
Αὐτοὺς εἶν ἦσαν αὐτοὶ τοὺς ἀλωρίζον διὰ
δυστέραν φορὰν, εἰς ἦσαν λίθοι στυπώσαντο
μὲ Σύλινον ἐκλυρὸν τὸ λεγόμενον «μάρνιαν»
Ἐν τῇ στροφῇ τοῦ ἀλωρισμοῦ ἐδίδον ἐχῆ-
μα σταύρικον καὶ ἐπέπλεον εἰς τὴν κορυφῇ
τοῦ τοῦ διχάλι «τατάλιε».

Λιχνισμοί:

Ἐλῖχρα εἶτε ἄνδρας εἶτε γυναῖκα. Εἰδικὸς
λιχνιστὴς ἐν ἐχρησιμοποιεῖτο. Ὁ λιχνιστὴς
ἐταπεινῶντο πρὸ τοῦ βωροῦ. Ἐπεντῶντο δὲ ἐχῆ-
ριον, ὡς ὅριον μεταξὺ τοῦ καρποῦ καὶ τοῦ ἀ-
χύρου. Μὲ τὸ λιχνιστήριον, ὄργανον Σύλινον

μή τρία ἢ τέσσαρα δόσια τινάξει ὑψηλά

τὸ ἀλυσισμένο εἶταρι ἢ ἄλλο τι

Τὰ χονδρά τεμάχια τῶν εἰσάγων καὶ δὲν
ἔχουν ἀποχωριεθῇ τοῦ καρποῦ τὰ λεγόμενα
«κότσαλα» ἐκτυπῶντο μὲ τὸν κόπανον

Ἡ διαβολὴ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ
ωαρυμένοντα κότσαλα ἢ ἄλλα ξένα σώματα
ἐγένετο μὲ ἐιδικὸν κόσκινον «κοσκίνα». Τὸ
εὐδοκῶν τούτου ἦτο ξύλινον ἢ δὲ βάζα διευ-
μητὴ εἴτε πλεκτηὶ ἐκ εὐκαρυπφίνης λυγρῶν ἢ
δυσπραγνῶν. Ἐπὶ τοῦ εὐροῦ τοῦ καθαροῦ
εἴτου «λαμνὰν» ἐκτυπῶντο τὸ λιχνιστήρι
καὶ διὰ τῆς χειρὸς ἐχάρανθεν σταυρὸν.

Ὁ λιχνιστὴς ἐπροσκύνα καὶ ἠνωάφετο τὸν
σταυρὸν.

Ἐν τῷ ἀλῶνι κατεβάλλετο τότε ἡ δοκίμη
ἐν εἶδος, παλουμένη «οὐλοσύρις» ἢ μέτρων
τοῦ καθαροῦ καρποῦ ἐγένετο εἴτε τριώντεν ἐξ
εἴτε μὲ ἐιδικὸν δοχεῖον τὸ λεγόμενον «οὐλίζ»
χωρικῶς ἔξ ὀκτώδω. Ἦτο ξύλινον σφῆος
μὲ χεῖρας ἐνατίρυνθεν καὶ μὲ ἢ ἄνδρ' διαχω-
ρίματος ἐν τῶν μέσων. Ἄλλον μέτρον βάρου
δὲν ἐχρησιμοποιοῦσαν. Οὐδέμια δὲ ἑτέρα ἀπὸ-

δοσιν εἰς τρίτους ἐγένετο εἰς τὸ ἄλγιον.

Ὁ καρπὸς δὲ συνεχία μετεφέρετο καὶ ἀωο-
δικεύετο εἴτε εἰς γάλλους εἴτε εἰς τὴν
«ἀμπείραν». Αὕτη ἦτο Σουλὴν ἐχίματος
ὀρθογωνίου παραλληλεπipedου χωρητικό-
τως δύο κυβικῶν μέτρων περίπου.

Τὸ ἄχυρον ἀωοδικεύετο εἰς τὸν
ἀχυρῶνα εἴτε εἰς τὸ κτύμα εὐρίσκετο
συνδυάστερον ὅμως εἰς τὸ χωρίον, οὐδέποτε
δὲ εἰς τὸ ὑπαίδρον.

Μετὰ τὴν ἀωοδικεῖν, ὡς ἐν τοῦ καθαροῦ
καρποῦ καὶ τοῦ ἀχύρου, εἰς τὴν οἰκίαν ἡ-
γάγοντο ἐν ἀγρίῳ ἢ κατὰ κατὰ καὶ ἐξ ὧμα-
ταῖς ὅσοι ἔλαβον μέρος εἰς τὴν διαδικασίαν
τοῦ θερμασμοῦ καὶ λικνισμοῦ.

Σήμερον δὲν σωζόντων πλέον. Ἐπαύσαντο
πρὸ μιᾶς δεκάτης. Τὰ δὲ ὑποάρχοντα ἡ-
λστρα χρησιμοποιοῦν διὰ τὸ ὀρθογώνιο
τῶν ἐλαστικότητων.

Γεώργιος Ἰακώβου

Διη/λος

Πηγάς - Β' Λέσβου